

ESGLÉSIA I MÓN RURAL

***Documents del Magisteri*, 18**

**Document dels Bisbes
de la Conferència Episcopal Tarraconense**

EDITORIAL CLARET
Barcelona, 1992
Editorial Claret, S.A.
Roger de Llúria, 5 – 08010 Barcelona
Imprès a Imprimeix, S.A.
Eduard Maristany, 100 – Badalona
ISBN 84-7263-728-X
Dipòsit Legal: B. 16.559-1992
Maig 1992

Som conscients que, avui, no podem parlar de món urbà i de món rural com de dos mons separats i independents. La societat urbana ha tingut i té una influència creixent en la societat rural. Els àmbits de la política, de l'economia, de la cultura, del lleure, dels valors morals i religiosos... van prenent una mateixa fesomia en la societat urbana i en la rural.

Això no treu que siguin constatables, en l'una i en l'altra, uns trets peculiars que influeixen en la vida de les persones i en llur desenvolupament individual i col·lectiu. L'home de pagès, generalment petit propietari, té amor al treball i a la família, té molt de sentit de la realitat, se sap moure superant les dificultats, coneix el seu entorn natural i humà. Però ha de vèncer dificultats culturals, de comunicació i de competència econòmica superior. Si aquests trets peculiars tenen relació amb els diferents àmbits esmentats anteriorment, també en tenen, pel que toca a nosaltres, amb l'àmbit de la pastoral eclesial, des de l'anunci de la Bona Nova fins a tot l'acompanyament del cristià en la seva vida de fe.

En el nostre país la població es troba distribuïda d'una manera molt irregular. Aquest fenomen ja arrenca des de la segona meitat del segle XIX, arran, primordialment, de la industrialització. L'empobriment humà de moltes comarques i l'augment de densitat d'altres, més aviat poques, no sembla, encara, que hagi acabat. Amb dades de l'any 1975, de les 5.700.000 persones de Catalunya, 3.900.000 resideixen a les comarques del Barcelonès, Vallès Occidental, Baix Llobregat, Maresme i Vallès Oriental, mentre que 1.700.000 es troben repartides entre les trenta-sis comarques restants.

Aquesta irregularitat en la distribució de la població genera forçosament una exagerada desproporció entre uns pocs municipis amb gran densitat de població, d'una banda, i, de l'altra, una gran quantitat de petits municipis, bona part dels quals són petitíssims i amb mínimes possibilitats d'organitzar una elemental vida col·lectiva.

Partint de dades de 1981, dels 935 municipis que té Catalunya, 830 no arriben o no sobrepassen el nombre de sis mil habitants. I del mateix total, 375 no arriben o no sobrepassen el nombre de cinc-cents habitants. Civilment s'ha procedit a annexionar municipis, cosa que no s'ha fet en referència a les parròquies. Així, la quantitat de parròquies amb un petit contingent humà és més alt.

Per tant, una part molt important del nostre país queda marcada pels trets peculiars del món rural. A aquest món adrecem avui les nostres reflexions posant especial atenció als pobles i par-ròquies més petits, a tothom qui hi viu i treballa, especialment als agricultors i ramaders, als cristians preocupats pel servei religiós i la transmissió de la fe en aquests ambients. Les seves crisis socials, econòmiques i religioses justifiquen una paraula evangèlica que animi i orienti els qui hi resideixen i s'afanyen per aconseguir solucions favorables.

1.

Viure en la societat des del món rural

A l'hora d'assenyalar uns trets característics en l'àmbit social dels nostres pobles, hom s'adona tot seguit que no poden ser aplicats indistintament com si els pobles

fossin tallats amb el mateix patró. El nostre país és molt divers. Hi ha poblets de muntanya i hi ha poblets costaners, en els quals, malgrat que l'activitat tradicional, agrícola i pesquera, ha anat decreixent, hi ha una forta activitat laboral deguda al fenomen turístic i, de vegades, al funcionament de petites indústries. Hi ha poblets amb terra generosa i de regadiu i n'hi ha amb terra de secà i quasi desèrtica. La diversitat, la tenim a Catalunya no solament entre comarques sinó també entre pobles d'una mateixa comarca.

Viure de la feina de pagès, avui, requereix de poder conrear considerables extensions de ter-reny i alhora combinar-ho amb ramaderia o amb granges. Requereix també, com en la indústria, un estat permanent d'inversió pel que fa a la maquinària i a altres ingredients i comptar amb renovats coneixements professionals. El fet de viure de la feina de pagès ja ni s'identifica amb viure a pagès. Va desapareixent el pagès modest o petit. Subsistir, sols és possible gràcies a una saturació d'hores de treball. La competitivitat, nota característica de la nostra societat, queda accentuada pel vessant veïnal (competència i emulació entre veïns pròpiament dits), fonamentada i alhora multiplicada pel tarannà individualista ja secular, el qual no impedeix, en canvi, ajudes puntuals i desinteressades en moments d'emergència. Aquest mateix tarannà continua essent un obstacle fort a l'avenç col·lectiu i solidari del poble: costa d'acceptar que la col·laboració és necessària, malgrat comportar sacrificis, i costa de trobar persones disposades a prendre responsabilitats col·lectives. Sol pul·lular la suspicàcia d'un protagonisme interessat. Fins i tot l'arrelament que va tenint el sindicalisme agrari en algunes comarques és, en d'altres, pràcticament nul.

Els nostres pobles de pagès van despoblant-se. Cada dia són menys les persones que viuen al poble. Les cases queden i algunes són conservades, passant a ser segones residències per a caps de setmana i vacances. Els més assidus i els qui tenen arrels al poble hi mantenen l'empadronament i volen ser comptats en el cens, la qual cosa permet a molts d'aquests poblets de mantenir la qualificació legal de municipi. El despoblament s'identifica forçosament amb un predomini de persones grans als nostres pobles, les quals prefereixen de restar-hi per diferents motius.

Pel que fa a serveis, és bo de constatar que, d'uns anys ençà i amb l'ajuda de diferents institucions, hi ha hagut un avenç en infraestructures, especialment en carreteres interiors i en molts aspectes de l'urbanisme. La posada en funcionament dels consells comarcals pot ser motiu d'esperança per a la població rural, ja que els seus problemes podran ser estudiats de més a prop i d'una forma més humana i personal.

No obstant això, l'aïllament persisteix i continuen sense solució molts problemes elementals, especialment en zones de muntanya. Els constants desplaçaments per a arribar als llocs on hi ha abundància de serveis es fan imprescindible. Fins i tot ja s'arriba a acceptar com a natural el fet que en aquests indrets rurals hi hagi absència de serveis. Tot plegat mena a un afany de poder viure en altres llocs més ben dotats.

La nostra gent rural és de tarannà pacífic, dialogant i comprensiu; a vegades, fins i tot exageradament resignat. Però el greuge comparatiu amb el món urbà s'ha fet inevitable. En el món urbà se solucionen més les coses, des dels grans projectes fins als més petits problemes sectorials, si no de grat, per força, mercès a les

constants pressions reivindicatives. No és d'estranyar que en el món rural, en moments donats, la resignada postura de posar-se a la cua per a pidolar atenció i ajudes es transformi en accions més contundents i que, en constatar que, a més d'oblidats, de vegades són utilitzats injustament, s'enfili el camí de dures reivindicacions i de fortes rebel·lies.

La integració en el Mercat Comú, temps ha sospirada, ha suposat tot un seguit de problemes en bastants sectors del món de pagès, als quals les distintes administracions haurien de ser molt sensibles, atesa l'habitual marginació del món rural. Polítiques de preus, ofertes i demandes, plans de reconversió sense orientacions clares per al futur... Hi ha hagut improvisacions i presses. Brussel·les, Madrid, Barcelona, tres plataformes decisòries que cal seguir per a conèixer quina serà la política econòmica que anirà marcant el futur.

2.

Viure la cultura des del món rural

Som conscients que avui no podem parlar de cultura rural com a fenomen que marca una collectivitat. Els canvis tecnològics en la producció agrícola; la televisió i altres mitjans de comunicació massiva; l'apropament de la ciutat propiciat pel doble fenomen dels fills que se'n van a viure i a treballar en els serveis o en la indústria de la ciutat i de les persones de segona residència provinents de la ciutat; també l'anada dels joves als centres educatius i de diversió, tot això són diferents factors que han afectat greument l'anomenada cultura rural. La cultura tècnica, científica, secular, pluralista i urbana incideix en la manera d'entendre la vida.

Aquesta nova cultura és viscuda diferentment en les ciutats i en els pobles. La tradició encara pesa, les relacions personals són més humanes, el contacte amb la naturalesa és important. A més, cal distingir entre la cultura que la societat ofereix a través dels seus múltiples canals i aquella altra que és fruit de l'esforç personal i dels mitjans que hom té a l'abast per a fer un discerniment crític d'allò que la societat li ofereix i alhora per a enriquir-se personalment en aquest camp.

Certament, no queden pas infants per escolaritzar. Les concentracions escolars funcionen amb normalitat arreu, si bé aquestes concentracions, potser inevitables, han suposat un factor important d'empobriment cultural i de despoblament dels pobles petits. En les zones rurals de muntanya, però, els qui volen accedir a l'escola privada no tenen les mateixes facilitats i l'ense-nyament superior resta encara allunyat de moltes comarques.

És el manteniment cultural dels joves i adults que romanen als pobles allò que queda més desmantellat. Escoles d'adults, cursets de reciclatge, centres de cultura popular, serveis de biblioteca fixos o ambulants amb bibliobús... tot queda projectat i realitzat principalment en les concentracions urbanes. Els qui, des dels pobles, volen aprofitar-se d'aquest mitjans necessiten una doble motivació, un doble esforç i doble temps per a combinar horaris i desplaçaments.

Un element amb possibilitat cultural és el de les festes: aplec, festa major, vot de poble, festa del panellet... Per petit que sigui el poble o la parròquia, aquestes diades es mantenen. A part el vessant festiu i tradicional, són com un donar senyals de vida i de resistència.

3.

Vers un projecte de futur per al món rural

Malgrat els trets negatius que castiguen durament el món rural, alguns dels quals hem constatat anteriorment, volem creure en la possibilitat de crear entre tots i amb l'ajuda de Déu un projecte de vida atractiu i de futur per al món rural.

Sabem que un projecte de tant d'embalum no depèn pas de nosaltres sols, ni de bon tros. Però sí que voldríem, des dels àmbits eclesials, fer-hi la nostra aportació. Tots els homes i dones que prossegueixen en la seva opció de viure i treballar en els pobles rurals, traient esforços de flaqueza per mantenir-los en vitalitat, són mereixedors del nostre respecte i estima. El fruit del seu treball és encara de primeríssima necessitat per a tot el país. I volem fer l'elogi de les seves virtuts característiques i profundament arrelades, les quals, per altra banda, no han pas de quedar renyides amb els trets positius que ens ofereix la nova societat. D'ells lloem i admirem l'amor a la terra, la continuïtat i tenacitat en el conreu i conservació de la natura, el sentit de llar, l'esperit familiar, l'austeritat, la capacitat de resistència als contratemps derivats de la climatologia, l'estima de la tradició, l'acolliment hospitalari.

Cal obrir-se, això sí, a les exigències del moment present: superar l'individualisme i adherir-se als moviments col·lectius i cooperativistes, sabent-se també unir en la defensa de qualitat de la producció agrària i dels seus preus, interessar-se pels coneixements teòrics i les experiències pràctiques que poden menar cap a una reconversió dels conreus.

4.

Viure la fe des del món rural

Els canvis culturals accelerats i la crisi religiosa que vivim demanarien plantejaments realistes i reaccions oportunes per a confrontar el procés de descristianització que es dona en tot el món occidental. Sigui com sigui, en el món rural domina més la tradició i també la inèrcia. Més ric globalment en valors cristians que el món urbà, és més pobre en iniciatives que puguin ajudar a superar la crisi. La joventut i les iniciatives culturals, associacionistes i creatives, també pel que fa a l'Església, avui són més en el món urbà.

L'afany, bo i necessari, de mantenir en el món rural els valors tradicionals, com també la falta d'esperit creatiu, fan que en el món rural s'hagi optat, si més no tàcitament, per una pastoral de conservació, més pròpia d'una època de cristiandat. El desig, bo i necessari, de conservar-ne, d'aquest món, els valors ancestrals, potser ens ha menat a fer-ho sense prou discerniment i ha arrossegat una colla de tics que demanen un esforç de renovació. Així, la fe és més un tresor a conservar zelosament que no pas uns talents a fer treballar, es tendeix més a néixer cristià que no pas a fer-se'n, a oir missa més que no pas a participar-hi activament; plau més un cristianisme de bona mort i per als difunts que no pas un cristianisme de vida profitosa per a tots, ara, avui i aquí; satisfà més un cristianisme fet d'actes puntuals que no pas d'avenç en actituds; seguir en el costum establert temps ha és més fiable que no pas embrancar-se en noves

aventures; la inèrcia passa a ser virtut.

La tradició, fins i tot repetitiva, ha salvat l'Església en èpoques de crisi. Però no basta per a encarar el diàleg amb la cultura i transmetre vitalment la fe. Cal constància i enginy. Això, en el món rural, hi falta més. Deu ser perquè els mitjans de formació i d'actualització han quedat implantats en ciutats i llocs més grans, o pel motiu que sigui, que el treball de promoció del laïcat i el creixement de la corresponsabilitat eclesial, real en molts casos, ha estat menor del que calia, d'un nivell menys sostingut i més pobre que en alguns ambients del món urbà. Costa de fer arrencar els equips de militants juvenils i adults. Tot i haver-hi en aquestes parròquies un sentit de comunitat primari i humà, és difícil de crear-hi unes comunitats cristianes amb participació en les tasques pastorals.

La missa del diumenge és la principal expressió comunitària de la fe. De vegades l'única que hi resta amb una freqüència periòdica. Per més que sempre n'hi ha que no tenen el costum d'anar-hi, la missa del diumenge continua essent un acte del poble. En algunes parròquies molt petites és ja l'únic acte col·lectiu que hi ha. I és encara real i molt valorada la reunió veïnal i de tertúlia abans i després de la missa.

La missa del diumenge s'aprecia i, en dies assenyalats, festes majors, aplecs..., no es concep el programa sense l'anunci de la corresponent missa solemne. Com s'aprecia i s'estima el lloc de la celebració, l'església. Les responsabilitats de neteja i d'embelliment, que han pervingut ancestralment amb les denominacions d'obrers, majorales o pavordesses, es mantenen puntualment amb els canvis rotatius establerts. Sovint, però, l'eucaristia no és tant l'expressió comunitària i celebrativa de la fe com l'assistència a un acte sagrat que ve de temps immemorial. Cal no cansar-se a ajudar a veure l'eucaristia i tota la litúrgia en general com a font i cim de la vida cristiana, és a dir, a cercar expressions comunitàries i palpables d'allò que mena a l'eucaristia i d'allò que en brolla. Per això la seva celebració sempre s'ha d'estimar, fins i tot entre setmana.

Mancada d'altres institucions, l'Església s'ha centrat dins el món rural en la parròquia i ha descansat principalment en la figura del rector, protagonista, de vegades solitari, de moltes activitats religioses i socials. Mai no s'agrairà prou als preveres seculars i a alguns religiosos, nascuts del mateix poble, aquesta labor històrica i excel·lent encara ara. Cal avançar, però, a crear en cada parròquia un nucli comunitari en el qual prevere, religiosos i laics assumeixin les diferents responsabilitats. Perquè, a més del fet que compartir la responsabilitat és un dret i un deure de tots els fidels, les rectories, com aquell qui diu, sense adonar-nos-en, es van buidant, el nostre clergat es va envellint i moltes de les nostres parròquies són ateses a distància per part del prevere. Amb dades de l'any 1989, de les 2.237 parròquies que hi ha en els vuit bisbats del país, en 1.174 no hi ha rector resident. Aquest és el fet constatable, el qual, ben cert, permet de ser matisat justificant-ne, en molts casos, els motius. Per una banda, l'existència de petitíssims nuclis de famílies, conservant, però, la titularitat de parròquia. Per l'altra, i és ja un fet més conegut, el nombre cada vegada més reduït de preveres. La pregunta, tanmateix, s'imposa: com assegurar la vivència de fe dels cristians del món rural i assegurar la vida de fe en el futur quan l'assistència dels preveres forçosament s'anirà afeblint?

En les institucions diocesanes, en els consells del presbiteri i de pastoral, en la

mateixa Conferència Episcopal Tarraconense, en l'Institut de Pastoral, s'han debatut aquests problemes. Hi ha arxiprestats que fan experiències interessants amb serveis i ofertes per a totes les seves parròquies. No es pot pas dir que no hi hagi reaccions a aquesta nova situació. Però hem de reconèixer que no són suficients, perquè ha prevalgut una certa improvisació a l'hora d'afrontar la problemàtica pastoral del nostre món rural. La praxi utilitzada ha pogut produir la sensació que s'optava pel camí més fàcil: assegurar la missa del diumenge en cada parròquia, si no setmanalment, cada mes. Amb això ha quedat complaguda la demanda dels cristians, però alhora els capellans han quedat carregats amb la responsabilitat de moltes parròquies i amb el perill de caure en un funcionariat estèril. Fer néixer en cadascuna de les nostres parròquies un nucli prou conscient i actiu que hi assegurí una comunitat cristiana és un treball que, en general, costa molt de fer. Per a aconseguir-ho, caldria que entre tots trobéssim projectes, mètodes i dinàmiques que ajudessin preveres i laics a treballar amb entusiasme i constància i que aconseguissin de trencar la inèrcia i la passivitat de molts cristians.

Valorem tot l'esforç que s'està fent, tant personalment com col·lectivament, en hores de treball, en enginy, en reunions, en intercanvis per tal d'assegurar la vida de fe del nostre món rural d'acord amb el que exigeix el nostre moment. Estimem el que fan els mossens, els religiosos i les religioses, els laics adults o joves compromesos en parròquies i en els moviments de Pobles i Comarques i de la Joventut d'Acció Rural Catòlica, el Departament de Pastoral Rural del Centre d'Estudis Pastorals de Barcelona, el qual, des de l'any 1975, fa una tasca d'aglutinament de capellans dels diferents bisbats i de reflexió sobre la labor pastoral en el món rural. Valorem especialment aquelles parròquies que, malgrat tenir el guiatge del prevere a distància, han après el camí d'assegurar, a través de la corresponsabilitat, una dinàmica pròpia per a mantenir viva i fecunda la fe dels membres de la comunitat.

Ens sentim animats per tots els qui sincerament volen donar resposta adequada a totes i cadascuna de les parròquies rurals, a tots i cadascun dels cristians que s'hi mouen, albirant per a aquest món una esclatxa d'esperança. Alhora, voldríem també encoratjar-los a tots, esperant que no els falti il·lusió creativa ni una bona dosi de realisme i d'exigència personal.

5.

Un esforç eclesial comú

Aconseguir que la fe cristiana sigui anunciada i que els qui conscientment s'hi han adherit la visquin i la celebrin amb una incidència en la vida personal i col·lectiva, requereix de tenir en compte la realitat que envolta les persones. Conèixer aquesta realitat en tota la seva complexitat és un esforç que hem de fer sempre per tal que les nostres tasques pastorals no caiguin en el buit.

En els nostres àmbits eclesials s'ha consagrat l'expressió «pastoral de conjunt». La pràctica ha mostrat que es tracta d'un objectiu no assolit, però que cal avançar-hi pas a pas. Les necessitats i les característiques del nostre món rural ens fan del

tot imprescindible de tenir al davant aquest objecte de treball conjunt, tant pel que fa al coneixement de la realitat com a les respostes pastorals que s'hi han d'anar donant.

Als preveres i laics que exerceixen una responsabilitat directa en les parròquies rurals els animem a trobar-se periòdicament per a una revisió en profunditat, serena i relaxada, allunyant tota actitud individualista, de judici, de superioritat o de culpabilitat.

Pel que fa als preveres, voldríem animar-los a formar equips de treball pastoral i, si fos possible, equips de convivència, en petits sectors de parròquies. La tasca individualitzada esdevé sovint aspra i convida a l'evasió. La convivència o l'intercanvi afavoreixen el naixement de noves iniciatives i de nous projectes. Volem recordar que l'arxiprestat és el marc normal adequat per a planejar i dur a terme el treball de conjunt.

Moure's dins la perspectiva d'una pastoral de conjunt empeny a caminar decididament cap a un acord teòric i pràctic entre els qui es mouen en la vitalització interna de la comunitat parroquial (catequesi, litúrgia, obres materials) i els qui, enquadrats en moviments, assumeixen la difícil tasca de l'evangelització i de l'animació de les institucions públiques. Aquests moviments poden anar aconseguint una bona militància en el món rural, capacitant adults i joves per a ser llevat de promoció en els pobles i en les parròquies.

L'important bloc de parròquies sense prevere resident, l'exagerada càrrega de parròquies sobre les espatlles d'un sol prevere, el fet que molts dels nostres cristians ja no poden ser convocats per les seves parròquies a celebrar setmanalment la seva fe, tot això va menant inexorablement a un afebliment de la vivència de la fe. Veiem com a tasca urgent el tractament serè i aprofundit de tota aquesta problemàtica, donat que els camins de solució no poden ser improvisats i requereixen, per a una millor eficàcia, raonaments i mitjans assumits globalment per cadascuna de les nostres diòcesis.

Aquest tractament hauria de comportar l'estudi de criteris per a fixar quin seria el mínim ideal de cristians conscients per a formar una comunitat cristiana; quins són els camins per a aconseguir que sota cada campanar n'hi hagi una de viva malgrat haver-hi buida la rectoria; quins són els elements o activitats bàsiques que ha d'assegurar cada comunitat cristiana. Tot això donaria punts de referència en els casos en què calgui reestructurar parròquies.

Altres qüestions importants que val la pena d'estudiar són les assemblees dominicals sense prevere, especialment la preparació i missió dels qui les han de presidir, i tots aquells mètodes que ajudin els cristians a sortir de la inèrcia, a donar dinamisme a la seva fe, a descobrir la importància de pertànyer a la comunitat d'una manera activa i responsable.

Últimament s'ha avançat molt en la integració de religiosos i religioses en la pastoral diocesana. Les petites comunitats de religioses inserides en barris populars són una experiència molt positiva i molt d'agrair i de valorar. Desitjaríem ben de cor que s'incrementessin també les petites comunitats d'inserció en els poblets rurals, molt necessitats de cristians i cristianes amb vocació de servei i d'animació.

Als cristians de ciutat i de pobles grans que fan estades periòdiques de caps de setmana i per vacances, els demanem que col·laborin activament, com ja fan

molts, en la vitalització de les comunitats cristianes que troben en els pobles, adaptant-se, això sí, respectant el seu ritme i sense afany d'imposició.

6.

Un esforç de tota la societat

La fe cristiana, al llarg dels segles, ha arrelat profundament en el món rural. Només cal recordar les tradicions i el calendari de les festes que s'hi fan. En les nostres visites pastorals, nosaltres mateixos podem comprovar la gran assistència de fidels i l'estimació que senten envers l'Església, encara més en els pobles petits. Però no ens enganyem. Coneixem els problemes humans i religiosos d'aquests pobles i sabem que la crisi de fe també els afecta. Sentim com a nostres les preocupacions dels qui hi treballen dia rere dia, setmana rere setmana. L'Església vol ser present en el món rural i, com ha fet des de segles, vol continuar animant la fe dels cristians i també la vida dels pobles en la part que li pertoca. Però l'Església no té a l'abast la solució de tot. La solució de tota la greu problemàtica del món rural demana un esforç de la societat sencera.

Als qui per vocació i per missió encomanada pel poble es dediquen a la política, els demanem que de debò es preocupin del món rural, afavorint especialment les comarques de Catalunya deprimida, i que en defensin els interessos davant totes les instàncies político-econòmiques. Que, atents a les decisions de la CEE, aportin solucions a la problemàtica dels excedents, dels preus, de la rendibilitat de la producció agrària. Cal arbitrar lleis que protegeixin i ajudin els petits propietaris, majoritaris a Catalunya, cercant una política de crèdits, de transmissions patrimonials, fiscal i de formació que estimulin els grans esforços que fan els nostres pagesos; cal continuar invertint diners del sector públic per a millorar les comunicacions, la cultura, la sanitat i l'esplai. Només així es podria revitalitzar un món cada vegada més marginal per comparació al món urbà, però ple de dignitat i d'història i necessari per a l'equilibri de la població i dels serveis del nostre territori. L'Evangeli —com també els escrits dels Apòstols i també l'Antic Testament— és ple de paraules i escenes, de paràboles i comparacions tretes de la vida dels pagesos, dels pastors i dels pescadors. La religió de l'Antic Testament és amarada de vida agrícola, de la qual procedeix en bona mesura, i hi està directament relacionada. Els Pares, doctors i escriptors espirituals de l'Església s'han aprofitat molt sovint de les imatges rurals, pasatorívoles o pesqueres de la Bíblia, especialment del Nou Testament. Darrerament ho ha fet el mateix Concili Vaticà II en parlar de l'Església (LG 6). A la llum d'aquestes imatges, l'Església és una pleta, de la qual Crist és la porta única i necessària (cf. Jn 10, 1-10); és un ramat, del qual Crist és el Bon Pastor i Majoral (cf. Jn 10, 11; 1Pe 5, 4) que va deixar-se matar per les ovelles (cf. Jn 10, 11-15); és un conreu o el camp de Déu (cf. 1Co 3, 9), on puja la vella olivera de la santa arrel dels Patriarques, en la qual s'ha fet i es farà la reconciliació dels jueus i gentils (cf. Rm 11, 13-26). L'Església ha estat plantada pel Vinyater celestial com una vinya escollida (Mt 21, 33-43; cf. Is 5, 1ss.), en la qual Jesucrist és el vertader cep, que dona vida i fecunditat als sarments —nosaltres— que restem en Ell per mitjà de l'Església i sense Ell no

podem fer res (cf. Jn 15, 1-5).

La tradició catalana té les arrels en tots els àmbits de Catalunya i en la fe que sempre s'hi ha viscut. En aquest moment de transformació i de crisi per al món rural demanem al Senyor de les messes que enviï més operaris a treballar a la seva vinya, que susciti noves iniciatives apostòliques i que comuniqui un raig de sol d'esperança a tots els qui treballen i viuen en aquest àmbit.

Els Bisbes de Catalunya

27 d'abril de 1992

Festivitat de la Mare de Déu de Montserrat